

Аба саастаах дьонно Кодиттан көмүскэнэр сүрүн сүбэлэр	
English	Sakha Language (Russia)
This is a public service announcement about the coronavirus or Covid-19 disease outbreak.	Дьон тобуоруна мустар сиригэр Ковид тарҕаныытын сэрэтэр сүбэлэр
Coronavirus (or COVID-19) is a virus that began spreading toward the end of 2019 and early 2020.	Ковид диэн ааспыт сыл бүтэһигэр уонна бу сыл сабаланыытыгар кизинник тарҕаммыт вирус буолар
This is a time when Indigenous Peoples around the world are encouraged to stay calm, and be strong, in the face of severe adversity.	Сүһүрүүлээх ыарыыны утарарга, чуолаан билигин, Аан дойду Төрүт омуктара холку уонна чэгиэн туруктаах буолаллара ирдэнэр
It is easily transmissible from person to person through respiratory droplets, or small drops of water that are produced during breathing, laughing, singing, coughing, sneezing, or even talking.	Киһи тыынар, күлэр, ыллыыр, сөтөллөр, оннообор кэпсэтэр кэмигэр тахсар кыра хаапыла (сил) нөнүө бу вирус дьонтон дьонго тарҕанар
When infected with COVID-19 one may experience a fever or cough, although other symptoms may arise as well.	Ковидынан ыалдьыбыт киһи температурата тахсыан эбэтэр, сөтөллүүн сөп, ону тэнэ атын симптомнар эмиэ баар буолуохтарын сөп
Elders are at particularly high risk for becoming very sick compared to the general population when infected with coronavirus.	Аба саастаах дьон ковидынан быдан тургэнник ыалдьыахтарын сөп
Indigenous Nations are being affected by COVID-19. It is important to limit the spread of COVID-19 to protect history, traditions, leaders, and communities.	Ковид Төрүт омуктары эмиэ сутуйда. Төрүт угэстэри, историяны, омок бас-көс дьонун уонна олорор сирбитин харыстыыр сыалтан, ковид тарҕаныытын тохтогор улэ ыытыллара булгуччулаах.
Coronavirus spreads through respiratory droplets that spread through the air. These respiratory droplets can directly spread from one person to another, or they can spread from an object to a person.	Ковид киһи тыынар органнарыгар үөскүүр хаапыланан (сил) салгын нөнүө тарҕанар. Ол хаапылалар дьонтон дьонно тарҕаналлар, эбэтэр атын эттиктэн эттиккэ киһиэхэ эмиэ тарҕаныан сөп
Coronavirus can be spread by touching objects that have been exposed to respiratory droplets from other people. For example, if someone sneezes and covers their mouth with their hands and then	Ковидынан ыадьар киһи эттиги таарыйбытын атын киһи тыынытыгар эмиэ сыстыан сөп. Холобур, ким эрэ сөтөллөөрү, ытырдаары ытыһынан саптан баран, ааны аспыт

GENERAL INFO FOR INDIGENOUS ELDERS ON COVID-19

touches a doorknob, the virus could be on the doorknob.	буоллабына, ол ааны атын киһи таарыйан кэбиһэн, ковикка хаптарыан сеп
The spread of coronavirus can be prevented by washing hands with soap and clean water for 20 seconds and by wearing a mask, if these resources are available.	Өскөтун, кыаллар буоллагына, илиини мьылаалаах ыраас уунан сурбэ сөкүүндэ устата суунан уонна сирэй мааскатын кэтэн, ковид тарҕанарын тохтотуохха сөп
Cleaning surfaces such as door handles that a lot of people use and covering coughs and sneezes with your elbow instead of hands can help limit the spread of the virus.	Дьон күннээги олохторугар туттар тэриллэрин үрдүн, холобур, аан туттаабын сууйан-сотон, ытыс оннугар тонолоххо сөтөлүттөннөхө уонна ытырдыннааха, ковид таҕанарын аччатыааха сеп
Limiting physical contact with others outside of those who live in your house is important to prevent the spread of COVID-19.	Дьон алтыһыытын аччатан, эбэтэр туттунар - ковиттан көмүскэнэр биир бастын субэ
This may mean not being able to hug grandchildren or shake a neighbor's hand, but it is important for your health. This may also mean that some traditions may have to be celebrated differently during this time. Large gatherings of people are not advised.	Бу субэлэр сизин олохтору кууспат-сылаабат уонна дьону кытта илии тутуспат буолууга тиэрдэр, ол гынан баран чэгиэн буолууга сирдиир. Ону тэнэ бу кэмнэ угэс буолбут бырааһынныктар атын керүүннэ кешүөхтэрин сөп. Дьону кытта мустартан туттунуу ирдэнэр
If you do need to interact with someone outside your home, standing at least 6 feet (2 meters) away can also help coronavirus from spreading.	Өскөтун дьэе таһыгар алтыһы ирдэнэр буоллагына, бэйэ икки ардыгар икки метэрэ тэйиччи турар субэлэнэр
Let us be reminded of our traditional medicines, while at the same time listening to what is being prescribed by the relevant authorities.	Бу ырахан кэмнэ төрут сизинэн эмтэнии угэһин сөргүтүөх, ону тэнэ тустаах дьон (быраастар) тугу субэлиирин эмие истиэххэ
Let us remind our elders to practice social distancing, but to refrain from social isolation.	Аҕа саастаах дьон дьэебэ олохторун ирдиэххэ, ол гынан баран социальнай изоляцияттан туттунуох.